



§ 31

Opetuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Holopaisen ym. aloitteesta vieraan kielen oppimisen varhaistamisesta

HEL 2016-012068 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä kielenopetukseen kohdistuvia kehittämistoimia ja kielenopetuksen varhentamista.

Kielenoppimisen tukeminen kielenopetuksen varhentamisella on tutkimusten mukaan merkittävää. Varhennetulla kielenopetuksella tuetaan oppilaiden oppimista ja oppilaiden motivoitumista kielenopiskeluun. Tutkimusten mukaan vieraan kielen oppimisessa parhaat tulokset saavutetaan, kun oppiminen on aloitettu ennen yhdeksättä ikävuotta.

Varhennettua kielenopetusta on tällä hetkellä tarjolla 13 suomenkielisessä koulussa Helsingin 76:sta suomenkielisestä koulusta, joissa on ensimmäinen vuosiluokka. Varhennettua kielenopetusta tarjoavat koulut sijoittuvat kaikille Helsingin neljälle perusopetuksen alueelle. Helsingin kaupungin suomenkielisissä kouluissa ensimmäisen vieraan kielen opiskelu alkaa kaikille oppilaille viimeistään 3. luokalla.

Kaksikielistä opetusta on tarjolla sekä laajamittaisena (11 suomenkielistä koulua) että suppeampana (3 suomenkielistä koulua) kaksikielisenä opetuksena. Laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa opetuksesta vähintään 25 % toteutetaan kohdekielellä. Suppea kaksikielinen opetus on kielirikasteista opetusta, jossa alle 25 % oppiaineiden sisällöstä opetetaan muulla kuin koulun opetuskielellä. Laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen hakeudutaan soveltuvuuskokeella. Suppea kaksikielinen opetukseen voi osallistua kaikki kyseisen koulun oppilaat. Lisäksi kaupungissa on ruotsin kielen kielikylyn opinpolku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen päättövaiheeseen asti. Vuosiluokilla 1-6 kielikylyopetusta on kuudessa suomenkielisessä koulussa ja vuosiluokilla 7-9 viidessä suomenkielisessä koulussa. Osa kouluista tarjoaa vuosiluokilla 1 ja 2 mahdollisuuden tutustua kieliin myös kerhoissa ja pienimuotoisissa opetustuokioissa (ns. kielisuihkutus).

Helsingin ruotsinkielisissä kouluissa A1-kielen opetus on varhennettu alkavaksi toiselta vuosiluokalta. A1-kieli on kaikissa kouluissa suomi. Neljännellä luokalla alkaa A2-kielen opetus ja vaihtoehtoina on englantia, saksa ja ranska. Kutakuinkin kaikki oppilaat valitsevat A2-kielen. B2-



kielen opetus on varhennettu aloitettavaksi seitsemänneltä vuosiluokalta.

Helsingin opetusviraston suomen- ja ruotsinkielinen linja ovat yhdessä varhaiskasvatusviraston kanssa hakeneet Opetushallituksen perusopetuksen järjestäjille suunnattua avustusta kielenopetuksen varhentamiseen, kehittämiseen ja lisäämiseen. Haku liittyy Uusi peruskoulu -ohjelman kielenopetusta koskevaan kokeiluun. Hankkeeseen liittyvien toimenpiteiden kautta laajennetaan varhennetun kielen ja kielisuihkutuksen tarjontaa. Haun yhteydessä kouluilta kysyttiin halukkuutta kielenopetuksen varhentamiseen. Kouluista 20 ilmoitti halukkuutensa kielenopetuksen varhentamiseen jo syksystä 2017 ja 12 koulua ilmoitti halukkuutensa kielisuihkutuksen antamiseen kielivalintojen tueksi. Varhennetun kielenopetuksen laajentamisessa huomioidaan alueellinen tasa-arvoisuus.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että kaikki oppilaat aloittavat 1. luokalta A-kielen opetuksen. Tämä edellyttää lisärahoitusta. Varhennettu kielen opetus tarkoittaa sitä, että 1-2 luokkalaisten minimituntimäärä nousee 19 vuosiviikkotunnista 21 vuosiviikkotuntiin. Varhennetun kielenopetuksen uudistusta toteutettaessa on syytä varmistaa, että vuosiviikkotuntimäärää lisätään yhtä paljon suomenkielisissä sekä ruotsinkielisissä kouluissa. Vuotuinen kustannus yhteensä suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä kouluissa olisi noin 2,5 milj. euroa.

Käsittely

Keskustelu.

Jäsen Hertzberg teki vastaehdotuksen, että lausuntoehdotuksen 6. kappaleen ("Helsingin ruotsinkielisissä kouluissa...") toisen virkkeen "A1-kieli on kaikissa kouluissa suomi." jälkeen lisätään seuraavaa:

"Neljännellä luokalla alkaa A2-kielen opetus ja vaihtoehtoina on englanti, saksa ja ranska. Kutakuinkin kaikki oppilaat valitsevat A2-kielen."

ja että lausuntoehdotuksen viimeisen kappaleen ("Opetuslautakunta pitää tärkeänä...") kolmannen virkkeen jälkeen lisätään seuraavaa:

"Varhennetun kielenopetuksen uudistusta toteutettaessa on syytä varmistaa, että vuosiviikkotuntimäärää lisätään yhtä paljon suomenkielisissä sekä ruotsinkielisissä kouluissa."

Kannattaja jäsen Nordman

Hyväksyttiin yksimielisesti jäsen Hertzbergin vastaehdotus.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotuksesta poiketen.



07.03.2017

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Taina Tervonen, vs. opetuspäällikkö, puhelin: 310 86208
taina.tervonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Holopainen Mari ym. valtuustoaloite Kvsto 2.11.2016 asia 12

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Opetuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä kielenopetukseen kohdistuvia kehittämistoimia ja kielenopetuksen varhentamista.

Kielenoppimisen tukeminen kielenopetuksen varhentamisella on tutkimusten mukaan merkittävää. Varhennetulla kielenopetuksella tuetaan oppilaiden oppimista ja oppilaiden motivoitumista kielenopiskeluun. Tutkimusten mukaan vieraan kielen oppimisessa parhaat tulokset saavutetaan, kun oppiminen on aloitettu ennen yhdeksättä ikävuotta.

Varhennettua kielenopetusta on tällä hetkellä tarjolla 13 suomenkielisessä koulussa Helsingin 76:sta suomenkielisestä koulusta, joissa on ensimmäinen vuosiluokka. Varhennettua kielenopetusta tarjoavat koulut sijoittuvat kaikille Helsingin neljälle perusopetuksen alueelle. Helsingin kaupungin suomenkielisissä kouluissa ensimmäisen vieraan kielen opiskelu alkaa kaikille oppilaille viimeistään 3. luokalla.

Kaksikielistä opetusta on tarjolla sekä laajamittaisena (11 suomenkielistä koulua) että suppeampana (3 suomenkielistä koulua) kaksikielisenä opetuksena. Laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa opetuksesta vähintään 25 % toteutetaan kohdekielellä. Suppea kaksikielinen opetus on kielirikasteista opetusta, jossa alle 25 % oppiaineiden sisällöstä opetetaan muulla kuin koulun opetuskielellä. Laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen hakeudutaan soveltuvuuskokeella. Suppea kaksikielinen opetukseen voi osallistua kaikki kyseisen koulun oppilaat. Lisäksi kaupungissa on ruotsin kielen kielikylyn opinpolku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen päättövaiheeseen asti. Vuosiluokilla 1-6 kielikylyopetusta on kuudessa suomenkielisessä koulussa ja vuosiluokilla 7-9 viidessä suomenkielisessä koulussa. Osa kouluista tarjoaa vuosi-



luokilla 1 ja 2 mahdollisuuden tutustua kieliin myös kerhoissa ja pieni-
muotoisissa opetustuokioissa (ns. kielisuihkus).

Helsingin ruotsinkielisissä kouluissa A1-kielen opetus on varhennettu
alkavaksi toiselta vuosiluokalta. A1-kieli on kaikissa kouluissa suomi.
B2-kielen opetus on varhennettu aloitettavaksi seitsemänneltä vuosi-
luokalta.

Helsingin opetusviraston suomen- ja ruotsinkielinen linja ovat yhdessä
varhaiskasvatusviraston kanssa hakeneet Opetushallituksen perusope-
tuksen järjestäjille suunnattua avustusta kielenopetuksen varhentami-
seen, kehittämiseen ja lisäämiseen. Haku liittyy Uusi peruskoulu -ohjel-
man kielenopetusta koskevaan kokeiluun. Hankkeeseen liittyvien toi-
menpiteiden kautta laajennetaan varhennetun kielen ja kielisuihkutuk-
sen tarjontaa. Haun yhteydessä kouluilta kysyttiin halukkuutta kielen-
opetuksen varhentamiseen. Kouluista 20 ilmoitti halukkuutensa kielen-
opetuksen varhentamiseen jo syksystä 2017 ja 12 koulua ilmoitti haluk-
kuutensa kielisuihkutuksen antamiseen kielivalintojen tueksi. Varhen-
netun kielenopetuksen laajentamisessa huomioidaan alueellinen tasa-
puolisuus.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että kaikki oppilaat aloittavat 1. luo-
kalta A-kielen opetuksen. Tämä edellyttää lisärahoitusta. Varhennettu
kielen opetus tarkoittaa sitä, että 1-2 luokkalaisten minimituntimäärä
nousee 19 vuosiviikkotunnista 21 vuosiviikkotuntiin. Vuotuinen kustan-
nus yhteensä suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä kouluissa olisi noin
2,5 milj. euroa.

Esittelijän perustelut

Opetuslautakunnalta on pyydetty lausuntoa valtuutettu Mari Holopaisen
ym. aloitteesta, jossa esitetään, että:

- vieraan kielen opiskelu mahdollistetaan alakoulun ensimmäiseltä luo-
kalta alkaen
- tarjotaan kielikerhoja ja lisätään kielikylypyä ja -suihkuja osana varhais-
kasvatusta
- aloitetaan yhteistyössä varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa valmis-
telu, jossa tutkitaan näiden toimenpiteiden lisäksi uusia keinoja tavoit-
teen saavuttamiseksi.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Taina Tervonen, vs. opetuspäällikkö, puhelin: 310 86208

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 00099
<http://www.hel.fi>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
800012-62637
Alv.nro
FI02012566



07.03.2017

OTJ/6

taina.tervonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Holopainen Mari ym. valtuustoaloite Kvsto 2.11.2016 asia 12

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano